

Stadig flere søker lykken med utenlandske ektefeller

Stadig flere norske menn og kvinner gifter seg med utenlandske ektefeller. Det har særlig vært en stor økning i norske menns ekteskapsinngåelser med utenlandske kvinner, og det vanligste er å gifte seg med kvinner fra Thailand, Filippinene og Russland. Et økende antall gifter seg med personer som bor i utlandet når ekteskapet blir inngått, og tallet på personer som søker om familiegjeningforening med norske øker.

Ekteskapsmønstrene viser at vi blir et stadig mer internasjonalt og flerkulturelt samfunn. Det er flere og flere nordmenn som finner seg utenlandske ektefeller. I 2001 var en av fem ekteskapsinngåelser ekteskap mellom en norsk og en utenlandsk ektefelle. I 1990 gjaldt det en av ti. Ekteskapsinngåelse mellom norske menn og utenlandske kvinner har økt mest, men det har også vært en økning i norske kvinners ekteskapsinngåelse med utenlandske menn. Det samlede tallet på ekteskapsinngåelser i Norge har økt fra 22 000 i 1990 til nesten 25 000 i 2001.

I denne artikkelen beskrives nordmenns ekteskapsinngåelser med innvandrere og utlendinger som ikke er bosatt i Norge. Artikkelen bygger på rapporten, "Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge". Rapporten er først og fremst deskriptiv og ikke årsaksorientert. Materialet er utarbeidet på grunnlag av data fra registre. Vi har brukt betegnelsen *norsk* om personer utenfor innvandrerbefolkningen i mangel av en bedre betegnelse. Også blant dem utenfor innvandrerbefolkningen er det mange ulike innslag av utenlandsk bakgrunn, og innvandrere kan selvsagt også omtales som norske, ettersom de kan være født og oppvokst i Norge, ha norsk statsborgerskap og generelt sett føle sterk tilhørighet til det norske samfunnet.

I 2001 inngikk 2 800 norske menn og 1 800 norske kvinner ekteskap med en utenlandsk ektefelle. Disse ekteskapsinngåelsene utgjorde henholdsvis 11,4 og 7,2 prosent av alle inngåtte ekteskap, til sammen 18,6 prosent. På begynnelsen av 1990-tallet var det flere norske kvinner enn menn som giftet seg med ektefelle med utenlandsk bakgrunn, men i løpet av 1990-tallet var det stadig flere menn som giftet seg med utenlandske kvinner. Norske kvinners ekteskap med utenlandske menn har økt fra midten av 1990-tallet, men ikke på langt nær så mye som for norske menn.

Tall for ekteskapsinngåelse viser ikke hele bildet av pardannelse i Norge. Samboerskap er svært utbredt og mange har for eksempel svenske, danske og engelske samboere. Det er lettere for en person fra et EØS-land å bo i Norge på grunnlag av samboerskap, enn for eksempel for en innvandrer fra et ikke-vestlig land.

Stadig flere norske menn gifter seg med ikke-vestlige kvinner

Økningen i nordmenns utenlandske ekteskapsinngåelser gjelder særlig ekteskap mellom norsk mann og kvinne med bakgrunn fra ikke-vestlige land. I 2001 var det nesten 2 000 norske menn som giftet seg med kvinner fra et ikke-vestlig land. Av norske menns ekteskapsinngåelser med utenlandske

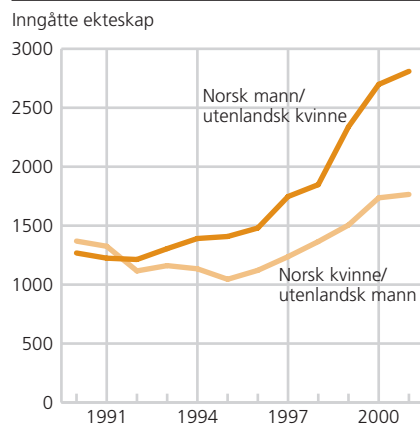

Benedicte Lie

Artikkelen er basert på rapporten "Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge" (Lie 2004). Rapporten er finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet.

Figur 1. Ekteskapsinngåelser mellom norsk¹ mann og innvandrer/utenlandsk² kvinne, og mellom norsk kvinne og innvandrer/utenlandsk mann. 1990-2001

¹ Med norsk mann og kvinne menes personer utenfor innvandrerbefolkningen.

² Med innvandrer/utenlandsk kvinne og innvandrer/utenlandsk mann menes kvinner og menn som bor i Norge og har to utenlandsfødte foreldre eller utenlandsk person som ikke er bosatt i Norge.

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Benedicte Lie er rådgiver og koordinator for innvandrrelatert statistikk i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for leveårsstatistikk (benedicte.lie@ssb.no).

Tabell 1. Ekteskapsinngåelse ¹ , etter ektefellenes innvandrerbakgrunn/utenlandsk bakgrunn. 1990-2001												
Type ekteskap	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Absolutte tall												
Ekteskap i alt	21 926	19 880	19 266	19 464	20 605	21 677	23 172	23 815	23 354	24 889	26 763	24 652
To norske	18 367	16 334	15 953	15 910	16 759	17 879	19 159	19 136	18 361	18 838	20 338	17 683
Norsk mann/utenlandsk kvinne	1 268	1 224	1 213	1 305	1 391	1 408	1 480	1 747	1 848	2 339	2 698	2 809
Norsk kvinne/utenlandsk mann	1 369	1 325	1 116	1 161	1 134	1 045	1 121	1 237	1 365	1 505	1 736	1 765
To innvandrere	922	997	984	1 088	1 321	1 345	1 412	1 695	1 780	2 207	1 991	2 395
Prosent												
Ekteskap i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
To norske	83,8	82,2	82,8	81,7	81,3	82,5	82,7	80,4	78,6	75,7	76,0	71,7
Norsk mann/utenlandsk kvinne	5,8	6,2	6,3	6,7	6,8	6,5	6,4	7,3	7,9	9,4	10,1	11,4
Norsk kvinne/utenlandsk mann	6,2	6,7	5,8	6,0	5,5	4,8	4,8	5,2	5,8	6,0	6,5	7,2
To innvandrere	4,2	5,0	5,1	5,6	6,4	6,2	6,1	7,1	7,6	8,9	7,4	9,7

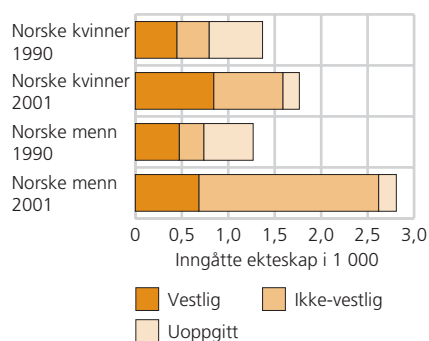
¹ Ekteskap der minst en av partene er bosatt i Norge.
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

kvinner i 2001 var 69 prosent med kvinne fra ikke-vestlig land. 24 prosent hadde bakgrunn i vestlige land, og 7 prosent hadde ukjent landbakgrunn. I 1990 var det en større andel av de utenlandske ektefellene der vi manglet opplysninger om landbakgrunn (42 prosent), og i 21 prosent av ekteskapene vet vi at kvinnen hadde bakgrunn fra et ikke-vestlig land.

Norske kvinners ekteskapsinngåelse med utenlandske menn har hatt en annen utvikling. Tallet på ekteskapsinngåelser med utenlandske ektefeller har ikke økt like mye for norske kvinner som for menn. Det er heller ikke like stort innslag av ektefeller fra ikke-vestlige land, 42 prosent blant kvinner med utenlandske menn, og 69 prosent blant menn med utenlandske kvinner. Norske kvinner gifter seg i større grad enn menn med ektefeller fra vestlige land dersom de inngår ekteskap med utenlandske ektefeller.

I 2001 var 42 prosent av norske kvinners ekteskapsinngåelser med utenlandske menn med mann fra ikke-vestlig land, 48 prosent med mann fra et vestlig land. I 10 prosent av ekteskapsinngåelsene manglet vi opplysninger om mennenes landbakgrunn. I 1990 hadde 25 prosent av mennene bakgrunn fra ikke-vestlige land, men da var det 42 prosent av mennene vi manglet opplysninger om landbakgrunn for¹.

Figur 2. Ekteskapsinngåelse mellom norsk ektefelle (uten innvandringsbakgrunn) og innvandrer/utenlandsk ektefelle¹, etter ektefellenes landbakgrunn. 1990 og 2001

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Asiatiske og østeuropeiske kvinner på ekteskapstoppen

Det har vært en særlig stor økning i ekteskapsinngåelse mellom norske menn og kvinner fra Øst-Europa og Asia med Tyrkia. Ekteskapsinngåelse mellom norske menn og asiatiske kvinner har økt fra rundt 150 i året på begynnelsen av 1990-tallet til mer enn 800 i 2001. Ekteskap mellom norske menn og østeuropeiske kvinner økte i omtrent samme periode, fra omkring 100 slike ekteskapsinngåelser på begynnelsen av 1990-tallet til rundt 750 i 2000 og 2001. Økningen har særlig funnet sted fra slutten av 1990-tallet.

Flest vigslar med kvinner fra Thailand, Russland og Filippinene

Tabell 2 viser at det spesielt er tallet på ekteskapsinngåelser med kvinner fra Filippinene, Russland og Thailand som har økt mye. Oppgangen for ekteskap mellom norske menn og russiske kvinner er mest oppsiktsvekkende, fra noen få titalls per år frem til 1998, og så 300-400 deretter. Tallene før 1998 må tolkes som minimumstall ettersom tallet på dem med uoppgitt landbakgrunn var høyt frem til det. Filippinene og Thailand har ligget blant fem på topp i

hele perioden, men tallmessig har ekteskap med filippinske kvinner økt fra rundt 60 i året til over 200, og thailandske fra rundt 50 til over 400 i 2001. I 2001 ble det inngått over 1 000 ekteskap mellom norske menn og kvinner fra disse tre landene.

Ekteskap mellom norske menn og svenske kvinner har også økt en del, men ekteskap med danske kvinner har ligget på omtrent det samme nivået. I 2001 var 10 av de 15 største gruppene av ektefeller fra ikke-vestlige land, i 1990 var det bare seks blant de 15 største gruppene. På slutten av 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet er det noen store grupper som skiller seg ut med flere hundre ekteskapsinngåelser, men det er også mange mindre "grupper" med mellom 30 og 100 ekteskapsinngåelser med norske menn.

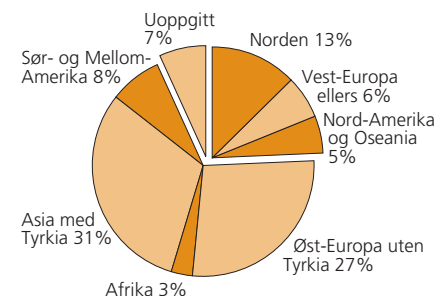
Norske kvinner velger oftere menn fra naboland

850 norske kvinner giftet seg i 2001 med menn fra land i Norden eller fra andre land i Vest-Europa. Tallet er høyere enn blant norske menn (530). Det er flere kvinner som gifter seg med menn fra Afrika, Asia og Øst-Europa nå enn før, til sammen 650 i 2001. Økningen er ikke så stor som for norske menn. Til sammenlikning var det 1 720 norske menn som giftet seg med kvinner fra disse tre verdensdelene.

I løpet av alle årene vi har sett på, har ektemenn fra Danmark, Sverige og Storbritannia med få unntak utgjort de tre største gruppene. USA går også igjen blant de største gruppene. Blant de ikke-vestlige har menn fra Jugoslavia, Marokko og etter hvert Iran kommet høyt opp på listene. Menn fra Pakistan har også kommet inn blant de 15 største gruppene flere år. Menn fra Tyrkia har vært med blant de 15 største gruppene av ekteskapsinngåelser de fleste årene, og fra 1999 har tallet på årlige ekteskapsinngåelser ligget på over 100. Fra 1999 har det vært fem grupper med over 100 ekteskap. I 2001 er det syv ikke-vestlige grupper blant de 15 største gruppene; Tyrkia, Jugoslavia, Irak, Marokko, Iran, Chile og India. For norske menn er det kvinner fra noen få land som dominerer. Norske kvinner har i større grad ektefeller fra hele verden.

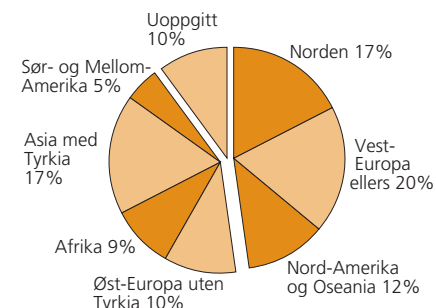
I 1990 var det også syv ikke-vestlige land som kom inn blant de 15 største gruppene av norske kvinners ektemenn; Jugoslavia, Marokko, Chile, Tyrkia, India, Pakistan og Algerie. Igjen må vi minne om at på 1990-tallet var det mange av de utenlandske ektefellene der vi manglet opplysninger om landbakgrunn på vigselstidspunktet. Fra 1999 har antallet med uoppgitt landbakgrunn sunket betraktelig.

Figur 3. Ekteskapsinngåelse mellom norske menn og innvandrerkvinner/utenlandske kvinner, etter kvinnens landbakgrunn. 2001. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Figur 4. Ekteskapsinngåelse mellom norske kvinner og innvandrer menn/utenlandske menn, etter mannens landbakgrunn. 2001. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Tabell 2. Ekteskapsinngåelse mellom norske menn og innvandrerkvinner/utenlandske kvinner. 1990-2001

	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001
I alt	1 268	1 213	1 391	1 408	1 848	2 698	2 809
Danmark	128	98	132	139	148	384	435
Sverige	126	91	89	116	94	362	358
Filippinene ...	58	59	71	53	58	262	238
Thailand	51	42	46	35	41	231	201
USA	46	36	41	33	31	107	115
Polen	42	35	33	33	30	102	98
Tyskland	36	27	26	30	29	94	90
Storbritannia	36	26	25	25	28	57	58
Finland	29	26	23	24	27	49	50
Uoppgitt	532	545	647	761	1 077	183	191

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3. Ekteskapsinngåelse mellom norske kvinner og innvandrermenn/utenlandske menn. 1990-2001													
1990	1992	1 994	1996	1 998	2 000	2 001							
I alt	1 369	I alt	1 116	I alt	1 134	I alt	1 121	I alt	1 365	I alt	1 736	I alt	1 765
Danmark	102	Danmark	84	Danmark	88	Sverige	129	Sverige	133	Sverige	212	Sverige	170
Sverige	92	Sverige	68	Sverige	79	Danmark	103	Danmark	110	Danmark	149	USA	152
Storbritannia	86	Storbritannia	66	Storbritannia	60	Storbritannia	66	Storbritannia	81	Storbritannia	146	Storbritannia	151
Jugoslavia	50	Marokko	31	USA	37	Tyskland	28	Tyskland	31	USA	121	Tyrkia	117
USA	41	USA	29	Marokko	27	USA	24	Nederland	28	Tyrkia	118	Danmark	98
Marokko	38	Tyskland	26	Jugoslavia	26	Iran	20	USA	26	Tyskland	69	Jugoslavia	79
Tyskland	25	Jugoslavia	24	Tyskland	26	Bosnia-Hercegovina	20	Iran	19	Jugoslavia	59	Irak	61
Chile	24	Pakistan	23	Iran	22	Nederland	17	Marokko	19	Marokko	53	Marokko	52
Tyrkia	22	Iran	23	Tyrkia	19	Jugoslavia	15	Frankrike	18	Nederland	42	Tyskland	52
Uoppgitt	576	Uoppgitt	429	Uoppgitt	476	Uoppgitt	435	Uoppgitt	649	Uoppgitt	161	Uoppgitt	178

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Ekteskap over grensene

Etter hvert som det er blitt flere innvandrere i Norge, er det flere som finner kjærligheten med innvandrere som allerede bor i Norge, men det er også stadig flere nordmenn som finner kjærligheten utenlands. Nordmenn reiser mer ut av landet, det er blitt vanligere å studere og jobbe i utlandet, og ferievane-ene endres. Vi er blitt mer mobile og mer internasjonalt orienterte. Folk reiser og flytter mer, og over lengre avstander enn før. Massemedier og markeds-krefter spiller en vesentlig rolle i utforming av nye samhandlingsmønstre på tvers av nasjonale grenser. Mennesker med ulik kulturell bakgrunn møtes og samhandler, flytter og noen gifter seg. Vi har opplysninger om hvor ektefelle-ene bor ved ekteskapsinngåelsen. Denne statistikken viser at ekteskap med ikke-bosatte utlendinger utgjør en stadig større andel av nordmenns interna-sjonale ekteskap.

Stadig flere menn gifter seg med kvinner som ikke bor i Norge

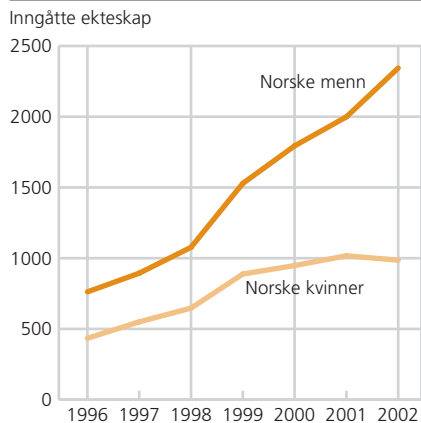
I 1996 ble det inngått 760 ekteskap mellom norsk mann uten innvandrerbakgrunn og en ikke-bosatt utenlandsk kvinne. I 2002 var tallet mer enn tre ganger så høyt, 2 344. Tallet på norske kvinners ekteskapsinngåelse med ikke-bosatte utenlandske menn ble fordoblet i perioden, fra 434 i 1996 til 986 i 2002².

I løpet av årene 1996 til 2002 har til sammen neste 16 000 norske menn og kvinner uten innvandrerbakgrunn giftet seg med ikke-bosatte personer. Dette er de som har registrert ekteskapsinngåelsen med norske myndigheter. Det kan være personer som gifter seg i utlandet og bosetter seg der uten å regist-rere ekteskapet i Norge – og det kommer også en del som samboere.

Ser vi på tallene fra 1996 til 2001 er det norske menns ekteskapsinngåelse med kvinner som ikke var bosatt i Norge, og med bakgrunn fra ikke-vestlige land, som har økt mest. I 2001 var det 198 ekteskapsinngåelser med ikke-bosatte kvinner med bakgrunn fra et vestlig land, og ni ganger så mange ekteskapsinngåelser med kvinner fra ikke-vestlige land. 318 norske kvinner giftet seg med en ikke-bosatt mann med bakgrunn fra et vestlig land og dobbelt så mange med menn fra et ikke-vestlig land. Her er det viktig å understreke at det er lettere for statsborgere fra vestlige land å bosette seg i Norge uten å være gift.

Kvinner fra Thailand, Russland og Filippinene kommer på topp for norske menns ekteskapsinngåelser med kvinner som ikke bor i Norge, og det gjelder alle årene vi har sett på. Disse ekteskapsinngåelsene utgjør halvparten av

Figur 5. Ekteskapsinngåelser mellom norske ektefeller uten innvandrer-bakgrunn og ikke-bosatte ektefeller. 1996-2002

Kilde: Befolkningsstatistikk.

norske menns ekteskapsinngåelser med kvinner som ikke bor i Norge ved ekteskapsinngåelsen. Kvinner med thailandsk statsborgerskap er den største gruppen. Det ble inngått 400 ekteskap mellom norsk mann og thailandsk kvinne ikke bosatt i Norge i 2001.

Tall fra Utlendingsdirektoratet viser at det i 2003 var 735 thailandske personer som fikk opphold i Norge etter søknad om familiegjenforening (www.udi.no). Her er det grunn til å anta at et overveiende flertall var kvinner som søkte om familiegjenforening med norsk mann. 739 russiske og 382 filippinske personer fikk opphold på grunnlag av søknad om familiegjenforening i 2003. For russiske og filippinske innvandrere er innvandrings- og ekteskapsmønsteret noe mer sammensatt enn for thailandske.

Hvorfor gifter stadig flere norske menn seg med kvinner fra ikke-vestlige land?

Rapporten denne artikkelen bygger på er, som nevnt, først og fremst beskrivende. Vi har sett på tall for ekteskapsinngåelser, og tallene sier ikke noe om innslag av arrangement eller kjærlighet i ekteskapsinngåelsene, og heller ikke noe om årsaker til den utviklingen vi ser. Noen bakenforliggende forhold er imidlertid verdt å peke på. Vi har allerede vært inne på forhold som økt mobilitet. Norske menn og kvinner reiser mer og mange treffer ektefeller i utlandet, og mange treffer hverandre i Norge. Utlendinger kommer til Norge på besøk, som turister, for å studere og for å arbeide. Vi vet at noe av kontakten skjer gjennom organisert ekteskapsformidling, annonser og gjennom kontaktnettverk. Men SSB har ikke informasjon om hvordan kontakten mellom ektefellene etableres, eller om hvor stor del som inngås på grunnlag av organisert ekteskapsformidling eller andre nettverk.

Søker noen menn kvinner med tradisjonell holdning til hjemmet?

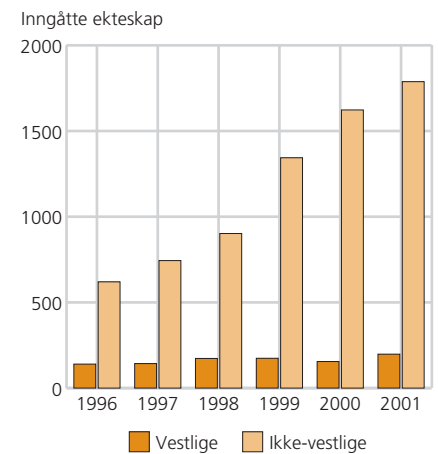
Når det er langt flere ekteskapsinngåelser mellom norske menn og ikke-vestlige kvinner, enn mellom norske kvinner og ikke-vestlige menn, kan en tenke seg at dette er knyttet til et betydelig mannsoverskudd i giftemoden alder i Norge, særlig i enkelte regioner, og til kjønnsroller i Norge og i andre samfunn. Norge skårer høyere i forhold til likestilling mellom kjønnene enn de fleste andre land. Norske kvinner er svært selvstendige; kvinner tar utdanning, er aktive på arbeidsmarkedet, og ønsker å ha kontroll over sin privatøkonomi og andre forhold i dagliglivet. Dette er ikke nødvendigvis lett å realisere i ekteskap med en mann med mer patriarkalske verdier og tradisjonelle holdninger til arbeidsdeling i hjemmet.

Likestillingsperspektivet kan også være en forklaringsfaktor i forhold til at økningen i ekteskap mellom norske kvinner og menn fra ikke-vestlige land ikke har vært like stor. Det har vært en økning i ekteskapsinngåelse mellom for eksempel norske kvinner og tyrkiske og marokkanske menn, men for andre grupper har det blitt gradvis færre ekteskapsinngåelser med norske kvinner. Vi vet dessuten fra skilsmissestatistikken at ekteskap mellom norske kvinner og ikke-vestlige menn har relativt høy skilsmissehyppighet. Norske kvinners ekteskap med utenlandske menn går dobbelt så ofte i oppløsning som for eksempel ekteskap mellom norske menn og utenlandske kvinner.

"Push"- og "pull"-faktorer

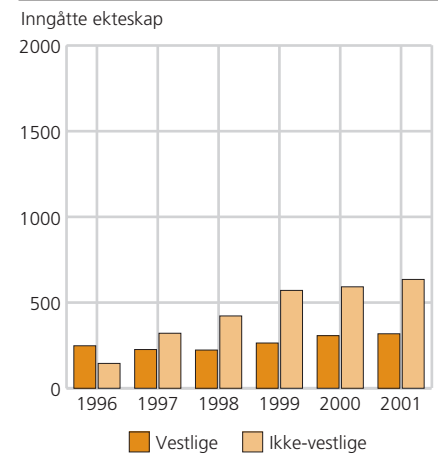
For mange kvinner fra en del ikke-vestlige land kan ekteskap med en norsk mann i Norge representere et materielt sett bedre liv enn livet i et tidligere hjemland. Det kan selvsagt også gjelde for menn fra en del ikke-vestlige land.

Figur 6. Norske menns ekteskap med ikke-bosatte utenlandske kvinner, etter kvinnens statsborgerskap. 1996-2001

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Figur 7. Norske kvinners ekteskap med ikke-bosatte utenlandske menn, etter mannens statsborgerskap. 1996-2001

Kilde: Befolkningsstatistikk.

Ekteskapet og flyttingen kan representere en mulighet til å forbedre livssituasjonen på mange områder. Et liv i Norge kan by på goder som ikke lett kan erverves i hjemlandet, både materielt sett, med tanke på utdanningsmuligheter, arbeidsmuligheter og i forhold til graden av selvstendighet i ekteskapet. Det samme kan være relevant i forhold til eventuelle barns oppvekstvilkår. Pågangen til ekteskapsbyråer og kontaktannonser viser at særlig mange ikke-vestlige kvinner er svært interessert i å finne en ektefelle i Norge. Det kan være mange "push"-faktorer som gjør at kvinnene aktivt søker å finne ektefelle og en mulighet for å flytte, og mange "pull"-faktorer ved livet i Norge som gjør at det er attraktivt å flytte og inngå ekteskap med en norsk mann. For norske menn kan andres positive erfaringer fra slike ekteskap, og at det blir stadig mer vanlig, bidra til at enda flere norske menn aktivt tar initiativ til denne typen ekteskapsforbindelser.

¹ Ektefeller med uoppgett landbakgrunn er personer vi mangler opplysninger om ved ekteskapsinngåelsen. Vi får opplysninger om ektefellen gjennom befolkningsstatistikksystemet etter hvert. De med uoppgett landbakgrunn er personer som ikke bor i Norge ved ekteskapsinngåelsen. I de fleste tilfeller bor de i den bosatte innvanderens tidligere hjemland. På begynnelsen av 1990-tallet var det en stor andel med uoppgett landbakgrunn. Fra 1998 er vigselsfilene mer oppdaterte.

² Artikkelen er i hovedsak basert på rapporten "Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge". I rapporten dekker tallene for ekteskap over grensene årene 1996-2001. Etter at rapporten var ferdig er noen tall oppdatert, slik at vi i denne artikkelen gjengir noen tall for 2002.

Referanser

Hylland Eriksen, Geir Thomas (1993): *Små steder - store spørsmål. Innføring i sosialantropologi*. Universitetsforlaget, Oslo.

Lie, Benedicte (2004): *Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*. Rapport 1/2004. Statistisk sentralbyrå.

www.udi.no

Ekteskapet som praktisk arrangement?

Parforhold mellom mann og kvinne er sentrale i alle samfunn, men måtene en knytter relasjoner, hvilken betydning relasjonene har og rollene den enkelte har i forholdet, varierer fra samfunn til samfunn, fra miljø til miljø, fra generasjon til generasjon, og fra parforhold til parforhold.

Kulturforskjeller og ekteskapets forskjellige funksjon i ulike samfunn og miljøer er viktige elementer å ha i tankene når vi ser på ekteskapsmønstre og ekteskapsinngåelse.

I vesten har mange en forestilling om at et godt ekteskap er bygget på romantisk kjærlighet, og at det begynner med forelskelse. I mange land vil det være en vanlig oppfatning at et godt ekteskap er bygget på fornuft – og at kjærlighet er noe som kommer etter hvert. Ifølge sosialantropolog Hylland Eriksen er det på verdensbasis sjelden at romantisk og gjensidig kjærlighet regnes som et viktig aspekt ved ekteskap (Hylland Eriksen 1993:113). Utviklingen i ekteskapsmønstrene i Norge viser at stadig flere etablerer ekteskap på tvers av kulturforskjeller og ulike ekteskapstradisjoner. Kanskje er det ikke bare mennesker fra andre land som har et praktisk og rasjonelt forhold til ekteskapsarrangementer?